

Täysistunto

Tiistai 4.10.2022 klo 13.59—21.17

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja siihen liittyviksi laeiksi Hallituksen esitys HE 186/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia ja asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Kurvinen.

Keskustelu

17.22 **Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oikein hyvää kansainvälistä eläinten päivää kaikille! On tällainen minun mielestäni todella kiva ja mukava sattuma, että juuri tänä päivänä minulla on mahdollisuus esitellä historiallinen laki eläinten hyvinvoinnista. Olen todella onnellinen ja tyytyväinen, että olemme nyt päässeet tähän pisteeseen asti. Takana on todella perusteellinen ja pitkä valmistelu: 12 vuotta on maa- ja metsätalousministeriössä ja meidän hallinnossa valmisteltu uutta lakia, joka koskee kaikkien eläinten, niin luonnonvaraisten villieläinten kuin tuotantoeläinten ja lemmikkien, kohtelua, että saadaan tämä perusoikeusjärjestyksen lainsäädäntö valmiiksi. Sitä on 12 vuotta valmisteltu, ja nyt se on valmiina, ja olen onnellinen ja ylpeä siitä, että se on täällä eduskunnassa — erittäin iso asia.

Voimassa oleva eläinsuojelulaki, joka tällä hallituksen esityksellä, uudella eläinten hyvinvointilailla, kumottaisiin, tuli voimaan vuonna 1996. Jokainen ymmärtää, että maailma ja Suomi ovat muuttuneet paljon sen jälkeen. Myöskin tieto eläinten tarpeista ja hyvinvoinnista on lisääntynyt todella paljon, ja lisäksi eläinten asema yhteiskunnassa on muuttunut ja yhteiskunnallinen keskustelu eläinten hyvinvoinnista on paljon laajempaa. Lisäksi suomalaiset odottavat eläinten kohtelulta jotakin muuta ja parempaa ja tarkempaa kuin aikaisemmin. Eli on jo korkea aika saada tämä merkittävä uudistus valmiiksi.

Lain koko lähtökohta on se, että jokainen eläin on arvokas sellaisenaan elävänä, tuntevana olentona. Yksikään eläin, ei taloudellisessa käytössä oleva tuotantoeläin, ei lemmikkieläin tai villieläin, ole pelkästään välinearvoinen, vaan eläin on sellaisenaan arvokas. Tämä on hyvä perusasia. Esityksen tarkoituksena on eläinten hyvinvoinnin edistäminen, suojelu ja eläinten kunnioituksen ja hyvän kohtelun lisääminen.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi vaatimus siitä, että ihmisen hoidossa olevan eläimen tulisi voida toteuttaa eräitä olennaisia käyttäytymistarpeitaan. Kuitenkin, arvoisa puhemies, tämä laki lähtee, kuten Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmakin, siitä, että yhtään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

eläinten tuotantosuuntaa tai ihmisten hoidossa tai käytössä olevien eläinten käyttöä ei kiellettäisi sellaisenaan. Tässä esityksessä on haettu siis ikään kuin tasapainoa tuotantoeläinten ja hyötyeläinten ja sitten eläinten paremman hyvinvoinnin välillä, ja mielestäni siinä on kohtuullisesti onnistuttukin.

Laissa on tiettyjä rajoituksia eläinten kohteluun, ja niitä toteutetaan siirtymäajoin, jotta ne eivät olisi kohtuuttomia taloudellisesti. Esimerkiksi uusien parsinavetoiden rakentaminen ja käyttöönotto kiellettäisiin. Asetuksella lisättäisiin parsinavetoissa pidettävien lypsy-lehmien jaloitteluvaatimus 90 päivään vuodessa. Viiden vuoden siirtymäajalla kielletään lihanautojen sekä hevosten jatkuva kytkettynä pitäminen. Lisäksi sikataloudessa uusien kiinteärakenteisten porsitushäkkien rakentaminen ja käyttöönotto kiellettäisiin heti lain voimaan tullessa. Lisäksi emakoiden ja ensikoiden pidempiaikainen pito tiineytyshäkeissä kiellettäisiin 12 vuoden siirtymäajalla.

Lisäksi nisäkkäillä ja linnuilla tulisi olla jatkuvasti vettä saatavilla eräin poikkeuksin. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää lisäksi poikkeus sellaisia pysyviä pitopaikkoja koskien, joissa veden jatkuva saatavilla pito on kohtuuttoman vaikea järjestää.

Lisäksi lakiin tulee kategorinen vaatimus eläimille tehtävien kivulioiden toimenpiteiden yhteydessä käytettävästä kivunlievityksestä. Merkittävä rajoitus eläintenpitoon tulee siitä, että sikojen kirurginen kastraatio kielletään 12 vuoden siirtymäajalla. Siirtymäajan aikana kastraation yhteydessä annettavaa kivunlievitystä tullaan tehostamaan. Tässä Suomi on edelläkävijä.

Myös eläinjalostusta koskevaa sääntelyä tarkennetaan. Eläinten jalostuksen tavoitteena tulee olla elinvoimaiset, toimintakykyiset ja terveet eläimet.

Lisäksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettuun lakiin sisällytetään uusia ilmoitusvelvoitteita huonosta eläinten kohtelusta, jos sellaista huomataan. Loukkaantuneiden ja muutoin avun tarpeessa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitoa koskevia säännöksiä täsmennetään ja laajennetaan.

Lakiesitys pyrkii puuttumaan niin sanottuun pentutehtailuun, ja tämän vuoksi koiran- ja kissanpentujen myynti-ilmoituksiin tulee tiettyjä sisällöllisiä vaatimuksia. Lisäksi alle puolivuotiaiden koiran- ja kissanpentujen tuonti Suomeen kielletään, jos ne myydään täällä eteenpäin. Myyntitarkoitukseen ei saa tuoda näin pieniä pentuja.

Lisäksi, puhemies, muutetaan myös kalastuslakia. Kalastuslaissa tarkennetaan saaliiksi otettavien kalojen, rapujen sekä syöttinä käytettävien kalojen lopetusta koskevat säännökset. Tätä pidetään selkeyden vuoksi tarpeellisena, että kalastajilla ja ravustajilla on parempi tieto näiden vedenelävien, eläinten, kohtelusta.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Räsänen.

17.28 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämän esityksen tavoite on siis eläinten hyvinvoinnin edistäminen ja suojele sekä eläinten kunnioituksen ja hyvän kohtelun lisääminen. Nämä kaikki ovat erinomaisia tavoitteita, ja tässä laissa on monia, monia hyviä ja tärkeitä uudistuksia. Eläinten hyvinvointi on todellakin tärkeää, ja uskon, että myös yleisesti tuotantoeläinten omistajat tavoittelevat työssään eläinten hyvinvointia. Terve ja hyvinvoiva eläin on paras myös tuotannon kannalta. Tuottajien motivaatiosta eläinten hyvinvoinnin parantamiseen kertoo myös se, että monissa kohdin tuottajat ovat jo siirtyneet lakiesityksen ehdottamaan suuntaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Tässä esityksessä on hyvää esimerkiksi se, että lupa- ja ilmoitusmenettelyä on tarkasteltu uusiksi, on karsittu päällekkäisyyksiä ja turhia lupia. Esimerkiksi kotieläinpihat eivät enää tarvitsisi erillisiä lupia toiminnalleen, tai esimerkiksi pentutehtailun kuriin saamiseen esitetään muun muassa alle puolivuotiaiden koiran- ja kissanpentujen maahantuontikieltoa, jos tarkoituksena on myydä ne täällä eteenpäin, ja tämäkin on kannatettavaa.

Jäin kuitenkin miettimään sitä, onko tämä hetki ja tämä aika nyt juuri uusien velvoitteiden aika, kun suomalainen maatalous käy läpi yhtä historian pahimmista kustannuskriiseistä. Siirtymäajat ovat tärkeitä, ja kiitos niistä, mutta ne eivät kuitenkaan kaikkea ratkaise. Kannattavuusnäköymät ovat heikot, ja kaikki ylimääräiset kulut ovat pois jo miinuksella olevasta kassasta.

Sen enempää kuin kuluja ei pitäisi lisätä myöskään työmäärää, mitä ilman muuta tarkoittaa esimerkiksi sinänsä hyvä nautojen pidennetty jaloittelukausi osalle tiloista. Jos Luken ennuste pitää paikkansa, esimerkiksi siipikarjatilojen kannattavuuskerroin menee tänä vuonna miinukselle, lypsykarjatiloilakin se on jäämässä minimaaliseksi. Maatalous elinkeinona on säilytettävä, ja sen vuoksi erityisesti keskustapuolueelta ja keskustalaiselta ministeriltä odottaisi sellaista lainsäädäntöä, jonka kanssa viljelijöiden on myös realistista elää.

Totesin jo, että siirtymäsäännökset ovat tämän lain kohdalla erityisen tärkeitä nimenomaan tässä kannattavuuskriisissä. Tähän lakiin sisältyy mittavia muutoksia joidenkin maatilojen arkeen. Osa niistä on tiloille elämän ja kuoleman kysymyksiä, ja ne joutuisivat lopettamaan tilanpidon kokonaan, mikäli siirtymäaikoja ei olisi. Tämä koskee muun muassa ministerinkin mainitsemaa parsinavettojen kieltoa. Parsinavettojen rakentaminen on ollut vähäistä viime vuosina, mutta siitä huolimatta noin 3 300 tilalla näitä navettoja on edelleen. Lypsylehmistä 38 prosenttia asuu parsinavetassa, ja on huolehdittava, että nämäkin tilat voivat jatkaa tuotantoa koko navettansa käyttöajan. Myös siitä on huolehdittava, että laki mahdollistaa kaikki riittävät korjaukset, jotta sillä ei välillisesti lyhennetä tilojen tuotantokaarta. Sama koskee tietysti myös näiden porsitushäkkien kieltoa. Eli siirtymäsäännöksistä huolimatta on todettava, että laki asettaa monet tilat väijäämättömästi joko suurten investointien tai tilanpidon lopettamisen eteen, ja tällä kannattavuuskehityksellä moni saattaa valita tuotannon lopettamisen.

Tässä maailmantilanteessa, ruokakriisin kolkutellessa maailmaa, meillä ei ole varaa omilla päätöksillämme ajaa tiloja yhtään ahtaammalle. Tuottajat eivät saa tuotteistaan riittävää hintaa tälläkään hetkellä. He kilpailevat edullisemman brasilialaisen naudan, uusi-seelantilaisen lampaan ja baltialaisen maidon kanssa. Kuitenkaan harvassa paikassa on sellaisia vaatimuksia eläintenpidolle ja ruoan puhtaudelle kuin meillä Suomessa jo on, eli samalla kun edistämme eläinten hyvinvointia, mikä on erittäin hyvä tavoite, suomalaista maatalouselinkeinoa ei saisi päästä romahtamaan enää pahemmin. Mielelläni kuulisin ministeriltä myös arviota tästä, miten näette tämän lainsäädännön valossa tämän tilanteen.

Todetuissa eläinsuojelurikoksissa korostuu usein se, miten tilanpitäjä voi. Hyvin usein syiden tutkiminen johtaa maatalouden ydinongelmaan, joka on huono kannattavuus. Kun raha alkaa loppua, on säästettävä ulkopuolisessa työvoimassa, kasvatettava tuotantoa, tehtävä kaikin tavoin paljon työtä, ja se on kuormittavaa, se aiheuttaa uupumusta. Uskallan väittää, että tärkein asia, mitä hallitus voi eläinten hyvinvoinnin eteen tehdä, on ratkaista maatalouden kustannuskriisi. Hyvinvoiva, tulevaisuuteen uskova viljelijä jaksaa pitää eläimistään todennäköisemmin parempaa huolta kuin ahtaalle ajettu tuottaja, joka valvoo öitä yrittäessään keksiä ratkaisun, miten eurot saadaan riittämään. Vetoankin hallitukseen, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

teette nyt maatalouden tarvittavat kriisitoimet. Muussa tapauksessa tämä laki jää kuolleeksi kirjaimeksi tai pahimmillaan päädytään tuomitsemaan niitä, jotka ovat yrittäneet omalla työllään omalta osaltaan pitää huolta suomalaisesta ruokaturvasta, ja sellaista palkkaa ei työstä kenellekään toivoisi.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Keto-Huovinen.

17.35 Pihla Keto-Huovinen kok: Arvoisa puhemies! Suomalainen eläinsuojelulainsäädäntö on laahannut pahasti perässä kansainvälisestä kehityksestä. On erittäin tervetullutta, että eläimille kuuluvat oikeudet päivitetään tälle vuosituhanneelle. Parsinavettojen ja porsitushäkkien rakennuskiellot, porsaiden kirurgisesta kastratiosta luopuminen, eläinten haitalliseen jalostukseen ja pentutehtailuun puuttuminen sekä vaatimus jatkuvasta vedensaannista ovat askeleita oikeaan suuntaan.

Valitettavasti kuitenkin yli kymmenen vuotta valmisteltu uudistus on eduskunnan käsittelyyn tullessaan vanhentunut ja sisällöltään riittämätön. Siirtyminen eläintensuojelusta eläinten hyvinvoinnin aktiiviseen turvaamiseen edellyttäisi perustavanlaatuisempia muutoksia. Vaikka hallituksen esityksessä pyritään kiinnittämään huomiota lajityypilliseen käyttäytymiseen, puuttuu siitä useita konkreettisia uudistuksia. Ongelmaksi jää etenkin erilaisten poikkeuksien salliminen pitkillä siirtymäajoilla esimerkiksi liikunnassa ja veden-saannissa, kun kyse on suurista tuotantoeläinryhmistä. Taloudelliset seikat menevät siis edelleen lajityypillisten tarpeiden ohi.

Arvoisa puhemies! Euroopassa yhä useampi maa on luopunut turkistarhauksesta. Suureksi pettymyksekseni hallitus ei vielääkään esitä turkistarhauksen kieltämistä Suomessa. Elinkeinoelämällä argumentoiminen ei voi enää asettua turkiseläinten eettisen, kestävän elämän edelle. Tampereen yliopiston professori Eija Vinnari on tehnyt äskettäin julkaistun selvityksen turkistarhauksen nykytilasta ja tulevaisuuden vaihtoehdoista. Siinä esitetään muun muassa turkistarhauksen lakkauttamisen siirtymäajaksi 5—7 vuotta, jolla voitaisiin turvata turkisanalan toimijoille riittävä sopeutuminen ja lopetettaisiin vihdoin turkiseläinten kohtuuton kärsimys. Tämänpituisella siirtymäajalla varmistettaisiin se, että valtio pystyy kohtuullisella tavalla tukemaan alan yrittäjiä.

Arvoisa puhemies! Olen käynyt eri puolilla Suomea tutustumassa valvontaeläinlääkärin työhön, ja ymmärrän hyvin sen turhautumisen, mikä heillä on, kun he käyvät esimerkiksi 17:ttä kertaa valvontakäynnillä samassa navetassa eikä aiempia toimijalle annettuja kehoituksia ole vielääkään korjattu, mutta eläimet eivät myöskään ole vielä siinä kunnossa, että ne voisi ottaa pois. Tämä on epäkohta, ja tähän tarvitaan tehokkaampia toimia.

Kun hallitus esityksessään asettaa yhä tiukempia vaatimuksia eläinten hyvinvoinnille, tulisi samanaikaisesti lisätä myös valvonnan resursseja. Valvonnan tulee olla mahdollista myös virka-ajan ulkopuolella. Jos valvovilla viranomaisilla ei ole tehokkaita työkaluja eläinten suojelemiseksi, ikävät uutiset eläinten kohtelusta tulevat jatkumaan.

Arvoisa puhemies! Olen myös huolissani siitä, kuinka ehdotus heikentää kilpailueläinlääkärin mahdollisuuksia huolehtia eläinten hyvinvoinnista kilpailutilanteissa. Väärinkäytösten uhka nousee, kun kilpailueläinlääkärillä ei ole enää oikeuksia keskeyttää kilpailua tilanteessa, jossa kilpailun järjestäjä ei noudata kilpailueläinlääkärin suosituksia. Hallituksen esitys edellyttää viranomaista keskeyttämään kilpailun, mikä hidastuttaa ja monimutkaistaa prosesseja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Hallituksen esitys ei vastaa hallituksen esityksen perusteluissa luvattua maailman parasta eläinsuojelulakia. Suomen on aika päivittää eläinsuojelua koskevat lait vastaamaan 2020-lukua ja tulla viimein osaksi länsimaista arvoyhteisöä, jossa myös eläimellä on itseisarvo. Eläinten päivänä tämä on ainoa oikea askel. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kontula.

17.39 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Laki eläinten hyvinvoinnista on selkeä parannus nykytilaan, ja siksi siitä kaiketi pitäisi iloita. Helppoa se ei ole, sillä tämä laki on myös surkea osoitus yhteiskuntamme kykenemättömyydestä ilmeisen kohtaamiseen. Laisa tunnistetaan kiitettävästi monia eläintenpidon ongelmia. Sitä säädyttömämpää on, että erityisesti tuotantoeläinten kohdalla parannusten siirtymäajat sallivat tilanteen jatkumisen ennallaan paljon kauemmin kuin olisi välttämätöntä.

Tässä asiassa kiirehtimisellä olisi itseisarvo. Jokainen säästetty päivä nimittäin pelastaa eläimiä kärsimykseltä — kärsimykseltä, joka muistuttaa merkittävästi omaamme. Mitäpä, jos kyse olisikin ihmisistä? Saisiko kannatusta säädös, jonka mukaan kastraatiossa tulee ryhtyä käyttämään paikallispuudutusta vasta neljän vuoden kuluttua? Tai että 12 vuoden päästä ei enää saisi kahlita ketään rakenteisiin, joissa ei mahdu edes kääntymään? Niin, jos kyse olisi ihmisistä, riittäisikö perusteeksi viivytelylle, että muutos maksaa? Sillä rahasta tässä on kyse: Siitä, että alkutuotanto on ajettu niin tiukille, ettei eläintiloilla ole taloudellista mahdollisuutta muutokseen. Siitä, että halua kaupan voitoista niistämiseen ei löydy. Ja siitä, etteivät päättäjät luota veronmaksajien tai kuluttajien suostuvan maksamaan eläinten hyvinvoinnista hiukan enemmän.

Arvoisa puhemies! Laista myös puuttuu edelleen tärkeitä, laajalti kannatettuja ja muissa maissa käyttöön otettuja säädöksiä. Näistä ilmeisin on tietysti turkistarhauksen kieltö. Eduskunnan turvaportteja kolkuttelee kuitenkin myös kukkotipujen massateurastusten kieltö munantuotannossa. Tästä Saksalla ja Ranskalla on jo säädöksiä. Ennustan lähivuosille laajenevaa keskustelua myös siitä, onko kohtuullista erottaa lehmät vasikoistaan ennen vieroitusikää, kun ei ole näyttöä siitä, että nautaan menettämisen tuska eroaisi merkittävästi ihmislapsista ja -äideistä. Vaikka Suomi on profiloitunut eläinkysymyksissä enemmän peränpitäjänä kuin pioneerina, kyse on kehityksestä, joka hyvin todennäköisesti tulee tapahtumaan. Viivytelyllä saavutetaan vain hieman euroja ja paljon kärsimystä.

Arvoisa puhemies! Vertaan ihmisiä eläimiin tietoisena siitä, että edelleen monen korvaan se kuulostaa vähän höpsöltä inhimillistämiseltä. Kysymys ei kuitenkaan ole eläinten inhimillistämisestä, vaan ihmisten eläimellistämisestä, siitä ratkaisevan tärkeästä huomiosta, että me emme eroa kovinkaan paljon muista lajeista. Ihmisen erityisyys on vuosisatoja vaalittu myytti, jolla olemme oikeuttaneet toisten lajien brutaalia hyväksikäyttöä. Karttuva tutkimustieto kuitenkin haurastuttaa tätä kertomusta. Ero ihmisten ja etenkin lähisukulaistemme muiden nisäkkäiden välillä kapenee, mitä tarkemmin katsomme, ja mitä paremmin ymmärrämme tätä samankaltaisuutta, sitä vaikeammaksi käy perustella, miksi omaan lajiin soveltamamme etiikka, jota toisinaan myös inhimillisyydeksi kutsutaan, ei koskisi muita lajeja.

Arvoisa puhemies! Eläimet pysyvät rinnallamme myös tulevaisuudessa. Nyt käsittelyssä oleva laki tullee jäämään kuriositeetiksi, kun ihmisen ja muiden lajien suhdetta määritellään lähivuosikymmeninä uudestaan. Me tarvitsemme laiduntajia ylläpitämään viljelyä tukevia perinnebiotooppeja, kun nyt tuli tuo megafauna hävitettyä, ja on viitteitä siitä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

laiduntajat myös lisäävät nurmimaan hiilensidontaa. Lemmikkien psykososiaalinen merkitys tiedetään, vaikka sitä ei vielä osata täysipainoisesti hyödyntää. Toisaalta eläintenpidossa on kyse myös vuosituhantisesta velastamme eläimille.

Villieläinten kuuluu saada olla villejä, mutta useimpien domestikoitujen lajien kohdalla ihmisen huolenpito on osa lajityypillistä elämää ja olemassaolon ehto. Tällöin eläinten itseisarvon tunnustaminen tarkoittaa yksilömäärien vähentämistä sekä eläintenpidon ehtojen ja tuen vahvistamista. Hyvä perussääntö voisi ainakin nisäkkäiden kohdalla olla, että yhden ihmisen hoidossa saisi olla vain niin monta yksilöä kuin hän pystyy nimeltä kutsu-
maan siten, että ne myös kutsuun vastaavat.

Eettisesti ja ekologisesti kestävä eläintenpito edellyttää radikaalia muutosta suhteessamme eläimiin. Tämä laki on kovin pieni askel, mutta sentään oikeaan suuntaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Pitko.

17.45 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Uusi laki eläinten hyvinvoinnista on nyt käsissämme ja käsittelyssämme. Laki parantaa eläinten hyvinvointia, mutta päällimmäiset ajatukset asiasta ovat silti tänään vahvasti ristiriitaisia. Laki tuo kauan kaivattuja parannuksia, mutta kunnianhimon taso on kaukana siitä, mitä eläimet ansaitisivat.

Meillä vihreillä olisi ollut tahtoa paljon nyt esillä olevia suurempiin uudistuksiin ja parannuksiin. Ottaen huomioon, että eläinsuojelulaki on peräisin 30 vuoden takaa, olisi voimakkaampi eläinten hyvinvoinnin edistäminen ollut enemmän kuin paikallaan. 30 vuotta on pitkä aika, ja tietomme eläinten käyttäytymisestä, hyvinvoinnista ja tarpeista on kehittynyt tällä aikavälillä huomasti. Tämä lakiuudistus ei kaikilta osin heijasta tuota kehitystä. Tulevaisuudessa nykyaikaa ja menneitä vuosikymmeniä tullaan katsomaan aikana, jolloin suhtauduimme eläimiin, etenkin tuotantoeläimiin, tarpeettoman julmasti. Mitä nopeammin siirrymme kohti parempaa, empaattisempaa suhtautumista eläimiin, sen parempi. Työtä on todella vielä tehtävänä.

Tärkeimpiä merkittäviä parannuksia eläinten hyvinvointiin tässä laissa ovat erilaisten liikkumista estävien rakenteiden rakentamisen kieltä sekä porsaiden kirurgisen kastraation kieltäminen.

Nykyisin merkittävä osa navetoista on parsinavettoja, joissa lehmät viettävät merkittävän pitkiä aikoja kiinnitettynä parteen. Tämän lain myötä uusien parsinavettojen rakentaminen kielletään, mutta myös vanhat parsinavetat tulisi kieltää siirtymäajalla.

Samoin nykyisin käytössä olevien porsitushäkkien rakentaminen tullaan tämän hallituksen esityksen mukaan kieltämään. Porsitushäkkissä synnyttävä emakko on kiinnitettynä paikalleen, eikä se pääse liikkumaan. Tämänkin menettelytavan, häkkien, aika on ohi, ja on oikein, että uusien rakentaminen kielletään, mutta kuten parsinavettojen kohdalla tulevaisuudessa, myös olemassa olevat häkit tulisi kieltää lailla siirtymäajalla. Eläimet eivät kuulu häkkeihin.

Yksi räikeimpiä eläinten hyvinvoinnin jatkuvia loukkauksia on ollut porsaiden kirurgisen kastraatio. Urospuoleiset porsaas on voitu kastroida poistamalla kivekset veitsellä, eikä siihen ole ollut pakko käyttää edes puudutusta. Tämä julma tapa onneksi kielletään nyt. Kuitenkin siirtymäaika on aivan tarpeettoman pitkä. Pientä lisähelpotusta siihen tuo se, että siirtymäajan puolivälistä on pakko käyttää paikallispuudutusta. On todettava, että oikea ratkaisu olisi ollut ulottaa puudutuksen vaatimus vähintään heti lain voimaantulosta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Löytyy paljon muitakin pieniä parannuksia, joista voi olla aidosti iloinen. Kissarekisteri auttaa ehkäisemään kissakriisin jatkumista. Lemmikkieläinten kauppaan ulotetaan nykyistä tarkempaa sääntelyä, sähköpannat kielletään.

Useat eläimiä koskevat vääryydet huutavat huomiota ja jatkotoimenpiteitä heti seuraavalta hallitukselta. Suuri pettymys varmasti suomalaisten enemmistölle on se, että turkistarhaus saa jatkaa nykymuotoisenaan tämän lain voimaantulon jälkeenkin. Turkistarhaus ei vielääkään kielletä siirtymäajalla. Siipikarjaan kuuluvat eläimet ovat lain edessä kaikkein suojattomimpia, ja tässäkin laissa ei niiden asemaan olisi tulossa merkittäviä parannuksia.

Eläinsuojelulain uudistamiselle on ollut huutava tarve, ja nykyinen eläinsuojelulaki on jäänyt ajastaan jälkeen. Tämä uudistus tarvitaan, jotta asiat etenevät parempaan, mutta niin tarvitaan myös jatkossa voimakkaita toimenpiteitä, jotta Suomi voi aidosti olla eläimille parempi maa.

Omassa ajattelussani eläimillä on itseisarvo. Eläintoiminnassa pitäisi huomioida kaikki eläinten lajityypilliset käyttäytymistarpeet. Sydämeni särkyy aina, kun näen parteen luitun lehmän, eläinemon, jonka lapset on viety heti syntymän jälkeen, häkissä kyyhöttävän siniketun, porsineen emakon, joka kyyhöttää kääntymisen estävässä häkissä vailla mahdollisuutta tehdä omaa pesää. Miksi me emme pysty parempaan? Sitä mietin, samalla kun toivotan tämän lain tervetulleeksi eduskuntaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kalmari.

17.50 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia ministerille esittelystä! Tässä on lainsäädäntö, josta on syytä olla ylpeä. Eläinten hyvinvointi paranee, olipa kyse sitten lemmikkieläimestä tai tuotantoeläimestä. Mielestäni kuitenkin tämän lain lähtökohta on hyvin tasapainoinen: on ymmärretty, että saisimme globaalisti huonompaa eläinten hyvinvointia, jos tekisimme niitä toimia, mitä tässäkin istuntosalissa on esitetty, eli tulisi eläinten hyvinvointivuotoa, jos säilyttääksemme tuotannon Suomessa tekisimme sellaisia toimia, jotka eivät käytännössä ole mahdollisia. Silloinhan tapahtuisi niin, että ne tuotteet, vaikkapa kotieläintuotteet, ostettaisiin muualta, niistä maista, joissa eläinsuojelun taso on huomattavasti matalammalla tasolla kuin meillä. Siksi on tärkeää, että — aivan hallitusohjelmakirjausten mukaisesti — emme tuota kustannuksia alalle, emme kustannuksia, joista ei olisi yhdessä sovittu, ja pyrimme siihen menettelytapaan, että hyvinvointikorvauksilla ja tämän tyyppisillä voimme edetä siihen suuntaan, mitä me kaikki haluamme: että eläimillä olisi edelleenkin vielä nykyistäkin paremmat olosuhteet.

Kaiken kaikkiaanhan tässä lainsäädännössä eläinten vapaus ensinnäkin lisääntyy. Menäkseni mielestäni hiukan mauttomaankin eläinten ja ihmisten vertaamiseen, edustaja Kontula: en ole nähnyt tässä talossa lainsäädäntöä siitä, että vanhukset pääsisivät edes 60 päivänä ulos, saati sitten sinä 90 päivänä, minä jatkossa eläimet tulevat pääsemään ulos. Eli siis tätä vertailua voidaan tehdä toisinkin päin. [Anna Kontula: Vertaus perustuu nykytutkimukseen!] — Niin, mutta todellakaan vanhukset eivät pääse näin useasti ulos. [Välihuutoja]

Mielestäni esimerkiksi niiden lypsykarjaihmissen syyttäminen, jotka hoitavat lehmiään parsinavetassa, on ala-arvoista, ja haluankin viedä näiden puolueiden kannat niiden ihmisten tietoon, jotka koettavat pitää monimuotoisuudesta huolta ja tekevät erittäin raskasta työtä tuottaakseen suomalaisille puhdasta ruokaa. Olen nähnyt — tässä olisi ollut edustaja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Eestiläkin paikalla — lukuisia parsinavetoita, jossa eläimet voivat huomattavasti paremmin kuin vaikkapa pihattonavetoissa, eli tämä ei ole ollenkaan niin yksiselitteistä kuin annetaan ymmärtää. Tässä muutos tapahtuu, ja se menee meidän kaikkien toivomaan suuntaan.

Sitten mitä tulee kivunlievitykseen, niin on erittäin hyvä, että kivunlievitys on nyt tulossa kaikissa toimenpiteissä. Mielestäni tuottajilla pitäisi olla vapaammat kädet käyttää tällaista paikallispuudutusta nykypäivänäkin. Itse asiassa kastration kieltämistähän ei esitetä esimerkiksi lemmikkieläimille, ja jos esitettäisiin, niin luulen, että samat järjestöt, jotka nyt vaativat sitä ehdottomasti, välittömästi aloitettavaksi karjuilla, saattaisivat olla pahoillaan. Eli tässäkin kannattaa miettiä, että toimintamallit menevät niin, että ne ovat järkevästi toteutettavissa, mutta mielestäni se kivunlievitys olisi hyvä sinne tiloille tuoda.

On myös monia kipua tuottavia toimenpiteitä, joista edustaja Pitko hyvin mainitsikin. On todella hienoa, että kielletään esimerkiksi sähköpannat ja monet muut.

Yhden asian haluaisin vielä nostaa tähän keskusteluun. Se on se, että parhaimmallaakaan hyvinvointilainsäädännöllä emme kuitenkaan kaikkia eläinten kaltoinkohteluita saa valittavasti pois. Ne johtuvat siitä, oli kyse sitten lemmikkieläimestä tai tuotantoeläimestä, että siellä on tullut ihmisen elämänhallintaan joku katkeaminen — päihdeongelma, taloudelliset ongelmat, mielenterveysongelmat — ja siksi minusta olisi tärkeää, että aina kun eläinsuojeluilmoituksia tehdään, siellä olisi myös muu apu paikalla ja pystyttäisiin valvomaan jatkossa, että tällainen tilanne ei voi toistua. Pohdin sitä eläintenpitokiellonkin asettamista, että onko niitä asetettu riittävällä tavalla, koska tällainen toistuva, todellinen kärsimys eläimille ei ole suotavaa, ja toivottavasti siihenkin muutos tulee.

Mutta varsin tasapainoinen lainsäädäntöehdotus. Joitakin kohtia siitä nostin, mutta paljon jäi vielä keskustelua, ja me käymme tämän valiokunnassa hyvin tarkkaan läpi. Myös perustuslakivaliokunta tulee tämän käymään etenkin teurastuksen osalta, sillä se on myös uskonnonvapauden liittyvä kysymys.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Myllykoski.

17.57 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Pitkän, pitkän odotuksen jälkeen meillä on tässä salissa nyt eläinten hyvinvointilaki. Jos jostain olen pahoillani, niin siitä, että tämä on vasta nyt, koska huomaan, että yhteiskunnassa eläinten oikeuksista käytävä keskustelu on ikään kuin ymmärrettävyydeltään suuremmassa risteyksessä, ja olisi ollut hyvä, että meillä olisi jo ollut voimassa laki, jota voisimme tässä yhteiskunnallisessa kehityksessä olla edelleen kehittämässä, jotta, sanotaanko, se vastaisi vielä paremmin yhteiskunnan näkemystä, mikä on eläinten hyvinvoinnin kannalta tärkeää ja oleellista.

Kuitenkin on sanottava, että tämä edistää — olemme sitten puutteista ja vaatimuksista eri mieltä — eläinten hyvinvointia. Eläinten pitopaikkaa ja hoitoa koskevat säännökset täydentyvät kuitenkin, ja siltä osin olemme etenemässä, ja kuitenkin pyritään mahdollisuuden toteuttaa eläimille lajityypillistä käyttäytymistä, se on se ohjenuora. Tällä ei vielä päästä aivan maaliin asti, mutta kuitenkin voi sanoa, ja haluan toistaa sen, että keskustelu on oikeasuuntaista ja oikein hyvillä tavoitteilla.

Jos jostakin muustakin kuin tuotantoeläimistä, niin on pakko todeta, että tämä on nyt ehkä isoin askel pitkään aikaan, kun puhumme, että myös koiran- ja kissanpentujen tehtailuun pyritään puuttumaan. Pidän sitä erityisen tärkeänä. On erittäin ongelmallista, että meillä on kasvattajia, jotka Otteneissa pitävät ja kasvattavat pentueita — osittain vielä ta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

pahtuu niin, että vaikka ovat Kennelliiton jäseniä, niin jätetään merkkeämättä eli tehdään joka juoksusta pentuja ja sitten myydään pimeästi. Tämä koiriin ja lemmikkeihin liittyvä bisnes on räikeä, ja toivon, että tällä nyt päästään sille kynnykselle, että voimme toivottavasti paremmin torjua jatkossa tällaista epätervettä eläimiin liittyvää kauppaa.

Kuten täällä jo tuli todettua, niin myös koulutuksessa ja kilpailutilanteissa pyritään huolehtimaan, että eivät koirat eivätkä yleensäkin eläimet ylläritä ja eläinten kohtelu on oikeamittaista sen koiran, hevosen tai minkä hyvänsä suoritukseen nähden.

Kyllä vasemmistoliiton viesti kuitenkin on, että olemme tyytyväisiä siitä, että eläinten laki on vihdoinkin annettu eduskunnalle. Edellinen ei ole turvannut eläinten hyvinvointia ja on vanhentunut. Vasemmisto olisi halunnut eläinten hyvinvoinnin vaatimuksiin vielä paljon suurempia parannuksia ja ollut valmis tekemään niitä eduskuntavaiheessa. Mutta on erityisen tärkeää — olen valiokunnan puheenjohtajan kanssa samaa mieltä — että pitää aina muistaa, kuinka mahdollistamme sen, että meillä ei eläintenpidossa tapahdu niin sanottua vuotoa, ettei se edelleen siirtyisi lisää jo tänäkin päivänä huonommin tuotantoeläimiä kohteleviin maihin ja meillä sitten oltaisiin sen tuskan kanssa, joutuisimme ikään kuin sulkemaan silmämme, koska emme vielä ole pystyneet ratkaisemaan sitä, että meillä tuonnissa liha- tai muidenkaan tuotantoeläimien kohtelu ei ole samalla tasolla kuin mitä meillä kotimaisilta tuottajilta vaaditaan.

Koska haluan olla kohtelias edustajakollega Östmania kohtaan, niin lopetan tässä vaiheessa, että hänkin vielä kerkiää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

18.01 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Myllykoskelle — muistan kyllä sitten, kun tavataan kahvilassa.

Terve ja hyvinvoiva eläin on paras myös tuotannon kannalta. Tämä pätee perinteisessä maataloudessa mutta myös turkistarhauksessa. Yleensä todetuissa eläinsuojelurikoksissa korostuu nimittäin usein se, miten tilanpitäjä voi. Hyvin usein syiden tutkiminen johtaa maatalouden ydinongelmaan, joka on huono kannattavuus.

Eduskunnan käsitellessä nyt tätä eläinten hyvinvointilakia on esitetty näkemyksiä, että miksi laissa ei ole lähdetty rajoittamaan tai kieltämään turkistarhausta. Täytyy muistaa, että lakiesityksessä on mukana tiukennuksia turkiseläinten osalta, ja ne ovat perusteltuja. Ymmärrän täysin näkökulman eläinten oikeuksien vahvistamisesta. Toisaalta tämä on juuri se syy, miksi suomalainen turkisala panostaa vahvasti eläinten hyvinvoinnin parantamiseen sekä toimialan vastuullisuuteen. Toisaalta kyse on myös elinkeinovapaudesta. Eduskunnassa aihetta on käsitelty muun muassa kansalaisaloitteen kautta vuonna 2013 eikä muun muassa perustuslakivaliokunta tukenut toimialan kieltämistä liiallisena perusoikeuksien rajoittamisena. On myös huomattava, ettei Suomessa tapahtuva toiminnan kieltä tarkoita tarhauksen loppumista kokonaan vaan ainoastaan sen siirtymistä maihin, joissa eläintenpidon olosuhteet ovat selvästi Suomea heikommalla.

Arvoisa puhemies! Lakiesitys jättää kokonaan pohdinnan ulkopuolelle juutalaisen uskonnon vaatimusten mukaisen ravinnon tuottamisen Suomen juutalaiselle yhteisölle — ja myöskin muslimiyhteisölle. Se rajoittaa usealla tavalla juutalaisten uskonnonvapautta. Tämä tekisi Suomen juutalaisille ja myöskin muslimille mahdottomaksi teurastaa eläimiä vuosisatoja vanhojen perinteiden mukaisesti. Tämä esitys sellaisenaan huolettaa jopa Yhdysvaltojen ja Saksan hallitusta, koska asialla voi olla laajemmat vaikutukset ihmisoikeuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

siin ja uskonnonvapauteen. Toivon, että tähän epäkohtaan tulee muutosta valiokuntakäsittelyssä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Nyt meille tässä vaiheessa varattu aika on päättymässä. Ministerin puheenvuoro loppuun, muutama minuutti, olkaa hyvä.

18.04 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Kiitos erittäin monipuolisista ja monia näkökulmia sisältäneistä, osin tunteikkaitakin puheenvuoroista. Tämä osoittaa, miten tärkeästä laista on kysymys. Kaikille meillä eläimet ovat tärkeitä, vaikka ollaankin näistä asioista eri mieltä, ja kysymys on ihan oikeusjärjestyksen perusteisiin menevästä esityksestä.

Kuitenkin jotenkin iästäni huolimatta aika kauan, parikymmentä vuotta, politiikassa olleena minulla on sellainen olo, että tämä esitys on aika hyvä. Miksi, puhemies, pidän tätä aika hyvänä? Siksi, että täällä on esitetty näkemys, että tässä rajoitetaan liikaa eläintenpitoa, että se aiheuttaa maataloille vaikeuksia ja eläintuotantoon vaikeuksia, ja sitten on esitetty kanta, että tämä on liian löysä. Siitä päätelen, että laki on aika lailla kohdallaan. Se vie eteenpäin eläinten hyvinvointia ja eläinten parempaa kohtelua Suomessa, mutta se ei estä sitä, ettemme voi pitää lemmikkieläimiä tai eläimiä ei voi sitten käyttää vaikkapa vaatteiden tai ravinnon valmistamiseen, eli minusta kysymys on aika hyvästä tasapainoilusta.

Täällä oli enemmän ehkä kannanottoja kuin kysymyksiä, mutta joihinkin kysymyksiin vastaan.

Edustaja Räsänen kysyi, miten viljelijät voivat tähän sopeutua ja elää näiden uusien rajoitusten kanssa. Mielestäni hyvin, koska siksi on näitä pitkiä siirtymäaikoja. Ilman näitä siirtymäaikoja tämä olisi kohtuutonta, kun tiedetään, minkälaisessa taloudellisessa kriisissä suomalainen maatalous on. Tätä lainsäädäntöä on valmisteltu pitkään, hyvässä yhteistyössä tuottajien ja maatalousyritysten kanssa, ja se tässä myöskin hyvin voimakkaasti näkyy.

Sitten kansanedustaja Östman otti esille tämän muslimien ja juutalaisten rituaaliteurastuksen. Jo nykyinen, voimassa oleva eläinsuojelulaki ei mahdollista tätä juutalaisten perinteistä kosher-teurastusta, jossa viilletään eläimen kurkku auki ilman kivunlievitystä tai tainnutusta, ja se ei ollut nytkään mahdollista, mutta tällä on perusoikeuskytkentöjä ja ihmisoikeuskytkentöjä uskonnonvapauden kautta, kuten edustaja Östman totesi, ja siksi tämä menee perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi. Vanhana PeVin jäsenenä uskon, että valiokunta tekee siinä tarkkaa ja huolellista, hyvää työtä. Lisäksi olen ymmärtänyt, että jonkun verran myös muslimiyhteisöllä ja juutalaisyhteisöllä on eri käsitystä tai tapoja: juutalaisten kosher ja muslimien halal eroavat jonkin verran toisistaan.

Puhemies! Olen myös samaa mieltä kuin useat edustajat täällä — edustaja Myllykoski, edustaja Östman, maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Kalmari — että tällainen hyvinvointivuoto pitää eläinten kohtelussa estää. Vähän sellaista nimby-ilmiötä meillä on, puhemies, minusta eläinten kohtelussa Suomessa. Tosiasia on se, että monessa EU-maassakin paljon huonommin kohdellaan tuotantoeläimiä, pumpataan antibiootteja ynnä muuta, ja me mielellään ajatellaan niin, että kun kohdellaan hyvin täällä Suomessa eläimiä, niin maailma on valmis, eikä nähdä, että sitten eläimet viedään sellaisiin maihin, missä kohtelu on ihan muuta, EU:n ulkopuolisista maista puhumattakaan. Tällaista nimbyilyä ja silmien sulkemista maailman todellisuudelta en pidä kovin eettisenä toimintana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Lisäksi olen ihan samaa mieltä kuin edustajat Östman, Räsänen ja Kalmari, että nimenomaan viljelijöitten, tuottajien, hyvinvoinnista huolehtiminen on parasta eläinsuojelutyötä, kun puhumme tuotantoeläimistä. Muun muassa Välitä viljelijästä -hankkeen jatko on erittäin tärkeä, ja budjettiriihessä hallitus tähän ratkaisuun päätyi.

Arvoisa puhemies! Jätän nyt valiokunnan käsiteltäväksi tämän esityksen, ja varmasti siellä tehdään huolellista työtä. Itse uskon, että tämä on ehkä esimerkki sellaisesta hyvästä lainvalmistelusta. Kun usein on tässä salissa puhuttu, että on huonoa lainvalmistelua, kiireellistä, hätiköityä, niin tässä on perustavaa laatua oleva laki, valmisteltu huolella. Erilaisia yhteiskunnallisia intressejä, erilaisia arvoja ja oikeushyviä on sovitettu yhteen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Näin keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 18.09.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 20.34.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt jatketaan aiemmin tässä istunnossa keskeytetyn asiakohdan 9 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu, edustaja Kivelä.

20.34 **Mai Kivelä vas:** Arvoisa puhemies! On aikamme suuria vääryyksiä, että eläimiin kohdistuva massiivinen väkivalta ja hyväksikäyttö on sallittua. Ei ole mitään perustetta sille, että muunlaisia eläimiä saa hyväksikäyttää lähes ilman mitään rajoituksia. Ainoa peruste on vahvemman oikeus, ja kuten hyvin tiedämme, vahvemman oikeus ei ole hyväksyttävä peruste mihinkään yhteiskunnalliseen toimintaan, saati, että se olisi kestävä tapa rakentaa oikeudenmukaista yhteiskuntaa.

Eläinten oikeuksien edistämisessä onkin kyse sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta. Se, että toinen yksilö, toinen tunteva ja tietoinen yksilö, on väkivallan kohde, ei muuta väkivaltaa hyväksyttäväksi, vain koska tämä yksilö kuuluu toiseen eläinlajiin kuin me ihmiset. Kun me puhumme eläimistä, niin me puhumme tämän maan suuresta enemmistöstä — enemmistöstä, joka on vähemmistön, meidän ihmisten, armoilla. Oma tavoitteeni politiikassa on, että me rakennamme maailmaa, joka on parempi myös muille eläimille kuin ihmisille. Eläimet ansaitsevat parempaa, ja eläimet tarvitsevat enemmän oikeuksia.

Toimin itse ennen eduskuntaa Animalian toiminnanjohtajana, joten tämä laki on minulle hyvin tärkeä. Olin esimerkiksi viime kaudella tämän lain ohjausryhmässä, ja olen kampanjoinut paremman lain puolesta vuosia. On aivan selvää, että eläinten oikeuksien pitäisi toteutua meidän yhteiskunnassamme paljon nykyistä paremmin. On myös selvää, ettei tämä laki vastaa tarpeeseen parantaa eläinten asemaa.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto on vaatinut eläinlain uudistamista pitkään. Nykyinen eläinsuojelulaki ei vastaa nykytietoa eläimistä, niiden kokemuksesta, tarpeista, hyvinvoinnista tai älykkyydestä oikein miltään osin. Ei ole perusteltua kohdella eläimiä sillä tavoin kuin mitä nykylaki sallii.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Me lähdemme siitä, että eläimet ovat tuntevia ja kokevia olentoja, joilla on itseisarvo. Lainsäädännön ja yhteiskunnallisen päätöksenteon perustana tulisi olla kaikkien eläinten itseisarvo, joka on riippumaton eläimen taloudellisesta tai muusta arvosta ihmiselle. Meidän tavoitteenamme on turvata ja vakauttaa eläinten hyvinvointi osaksi oikeudenmukaista yhteiskuntaa. Eläintä ei lainsäädännössä tulisi rinnastaa esineeseen tai omaisuuteen, kuten nykyään tehdään.

Vasemmisto haluaa parantaa eläinten asemaa monin tavoin. Haluamme esimerkiksi kieltää turkistarhauksen ja tuotantoeläinten liikkumista estävät rakenteet, kuten porsitushäkit ja parsinavetat. Haluamme kieltää tuotantoeläinten häkkikasvatuksen kokonaan. Haluamme kieltää eläinten hyvinvoinnille haitallisen jalostustoiminnan, mistä erityisesti broilerit kärsivät Suomessa. Haluamme luopua eläinkokeista mahdollisimman nopeasti satsaamalla vaihtoehtomenetelmien tutkimukseen, ja me haluamme lisäkouluttaa poliisia, tuomioistuimia, erävalvontaa ja rajavartiostoa eläinsuojeluasioissa. Haluamme vahvistaa valvontaa ja lakisääteistää eläinsuojeluasiamiehen ja eläinpoliisin virat. Sanalla sanoen: me haluamme korjata yhteiskuntamme vääristyneen, eläimiä aliarvioivan ja hyväksikäyttävän eläinsuhteen.

Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä kyllä tehdään parannuksia eläinten asemaan. Näitä parannuksia ovat esimerkiksi uusien parsinavetoiden ja porsitushäkkien rakentamisen kieltö, emakoiden tiineyttyshäkkien kieltö, vaatimus kivunlievityksestä kivuliaissa toimenpiteissä, porsaiden kirurgisen kastration kieltö. Eläintä ei myöskään saa enää kytkeä paikalleen sen pysyvissä pitopaikoissa. Esimerkiksi koirien ja kissojen pentutehtailuun puututaan. Useimmat näistä toimenpiteistä tulevat kuitenkin aivan liian pitkillä siirtymäajoilla, ja lisäksi esimerkiksi turkiseläinten tai broilerien asema ei parane. Eli tämä lakiesitys jää todella kauas siitä, mikä olisi oikein.

Näiden hallituksen esitykseen sisällytettyjen parannusten toteuttaminen on kuitenkin pieni askel kohti eläimille parempaa yhteiskuntaa. Se on liian pieni askel, mutta askel kuitenkin. Esimerkiksi Animalia on kirjoittanut, että laki tulee saada valmiiksi tällä kaudella. Mikään ei tietenkään estä tämän lain parantamista heti ensi hallitusneuvotteluissa. Siksi myös minä ajattelen, että tinkimättömien eläinoikeustavoitteiden ja paremman maailman visioinnin lisäksi eläinten oikeuksia on parannettava myös askel askeleelta. Kaikilla parannuksilla on merkitystä juuri siksi, että jokaisella eläinyksilöllä ja sen elämällä on merkitystä.

Arvoisa puhemies! Maailma muuttuu, kun tieto lisääntyy. Lihankulutus laskee, ja turkistarhausta kielletään ympäri Eurooppaa. Kasvissyönnin lisääntymisessä ei ole kyse ohimenevästä trendistä, vaan se on osa pysyvää ruokatottumusten muutosta. Tieto eläinten hyvinvoinnin edellytyksistä on kasvanut valtavasti, ja yhä useampi ihminen kyseenalaistaa eläinten hyväksikäytön. Suomalaiset hyvin laajasti haluavat eläimille parempaa. Siksi itsekin haluan lopuksi kiittää jokaista, joka toimii eläinten paremman aseman eteen, koska se työ ei ole koskaan turhaa, vaikka eläinten aseman parantaminen on tuskallisen hidasta.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Norrback on poissa. — Edustaja Ollikainen.

20.40 **Mikko Ollikainen r:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Det stiftas nu en lag om djurens välfärd, och den nuvarande djurskyddslagen upphävs. Den här nya lagen utarbetades redan under förra perioden men föll då av olika orsaker. Det var väl så att den skulle till väl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

färdsområdena, och eftersom det inte blev av så föll den. Nu har den utarbetats vidare, och bra att den här diskussionen kommer vidare.

I det här förslaget finns många olika saker som är viktiga, bland annat då att skyldigheten att rasta mjölkkor och kvigor höjs från 60 dagar till 90 dagar om året och att huvudregeln är att däggdjur och fåglar alltid ska ha tillgång till dricksvatten. Det kan finnas vissa undantag, men så är det alltid. Strävan med avel ska vara att producera livskraftiga och funktionsdugliga friska djur. För att uppnå det ska vid avel användas fysiskt och psykiskt friska djur som kan antas överföra dessa egenskaper även till sina avkomlingar. Sedan har alla medborgare en skyldighet att hjälpa vilda djur som är i behov av hjälp. Sedan har vi striktare regler för import, för att förhindra import av valpar och katter från valpfabriker. Och sedan är en nyhet också en skyldighet för kommunerna att utarbeta och publicera statistik över omhändertagna djur inom deras verksamhetsområde, så det är många delar i det här.

Tässä aikaisemmin keskustelussa, arvoisa puhemies, on esitetty näkemyksiä, miksi laissa ei ole lähdetty rajoittamaan tai kieltämään turkistaloutta, ja sehän on nyt tullut esille tässä hiljattain puheenvuorossa.

Tämän lain jälkeen tulee turkisasetus, ja eläintenpitoa käsitellään siinä yksityiskohtaisemmin, ja myös siellä on tulossa tiukennuksia. Olen itse Rannikko-Pohjanmaalta, ja olen käynyt joillakin turkistarhoilla. Siellä on kyllä panostettu aika paljonkin just eläinten hyvinvointiin, ja suomalainen turkisala panostaa vahvasti just eläinten hyvinvointiin. Voidaan todeta, että mikäli tätä nyt sitten rajoitettaisiin tai kokonaan lopetettaisiin, se siirtyisi sitten ehkä maihin, missä tämä ei ole yhtä rajoitettua — todella tärkeä elinkeino. Muun muassa kunnassa, missä olin aikoinaan kunnanjohtajana, se oli todella tärkeä tulonlähde myös verotuksen kannalta. Muun muassa tästä syystä tuen sen jatkamista. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hassi.

20.44 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Me suomalaiset mielellään kehumme olevamme maailman mallimaa milloin missäkin asiassa. Eläinsuojelussa emme kuitenkaan ole sitä, ja valitettavasti tämä hallituksen esitys ei myöskään tee Suomesta eläinsuojelun mallimaata. Yksi keskeisistä epäkohdista on se, että turkistarhaus jatkuu, vaikka nykytiedon valossa ei ole mahdollista toteuttaa turkistarhausta sillä tavalla, että eläimet voisivat elää ja toteuttaa lajityypillisiä tarpeitaan. Kuten muun muassa edustaja Kivelä totesi, niiden maiden määrä Euroopassa, jotka ovat kieltäneet turkistarhauksen, kasvaa koko ajan, ja toivon, että jonain päivänä myös Suomi liittyy näiden maiden joukkoon.

Tämä lakiesitys on askel eteenpäin, mutta kuitenkin monille eläinsuojeluaktiiveille raskas pettymys. Osa heistä onkin vedonnut, että eduskunnan pitäisi hylätä tämä lakiesitys. Heidän kanssaan en ole samaa mieltä. Hallituksen esitys sisältää parannuksia, joista jotkut ovat jopa sellaisia, että niitä ei ole hallitusohjelmassa mainittu. Useimpien parannusten siirtymäaika on kuitenkin kovin pitkä, kuten esimerkiksi parsinavetoiden kiellon, kääntymisen estävän porsitushäkkien kiellon ja porsaiden kirurgisen kastraaation kiellon ilman kivunlievitystä. Tämä on tietysti pettymys, että nämä siirtymäajat sinänsä tarpeellisissa asioissa ovat näin pitkiä.

Mutta, arvoisa puhemies, meidän on syytä keskustella myöskin siitä, missä määrin suomalainen maatalous ja ruuantuotanto voivat perustua sellaisen eläinmäärän käyttöön kuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

nykyisin, minkälaisia määriä eläimiä me käytämme ikään kuin teollisesti, tuotannollisesti, hyväksemme. Maailman maatalousmaastahan valtaosa on laidunta tai rehupeltoa, noin kolme neljäsosaa, vaikka eläintuotteista ihmiskunta saa kaloreistaan noin yhden kuudesosan ja valkuaisaineestakin vain noin kolmasosan. Siitä varsinaisesta ravinnosta, mitä me syömme, valtaosa tulee kasveista, mutta kuitenkin se pinta-ala, minkä me sidomme ruuan-tuotantoon, on sidottu valtaosin eläintuotantoon. Myös Suomen pelloista yli puolet tuottaa eläinten rehua. Laitumet ja rehupellot, esimerkiksi soijarehupellot, ovat maailmassa yksi keskeisimpiä syitä metsäkatoon, myös sademetsien hakkaamiseen, joka ei ole kestävää sen kannalta, että säilyttäisimme tämän planeetan ihmisyyhteiskunnille elinkelpoisena, että säilytämme elonkehän, johon meidänkin elämämme perustuu.

On siis keskusteltava myöskin siitä, millaisia määriä eläintuotteita me tuotamme. EU:ssa ja Suomessa lihan kulutus tällä hetkellä on noin kaksinkertainen globaaliin keskiarvoon verrattuna. Suomalainen maatalouspolitiikka on kauan ohjannut viljelijöitä painottamaan eläintuotantoa. Sillä on varmasti aikoinaan ollut taloudellisia perusteita, mutta pitää pystyä kyseenalaistamaan, pitääkö tämän jatkua myöskin tästä eteenpäin. Kasvava osa ihmisistä on tietoisia niistä ympäristöongelmista, jotka eläinten hyväksikäyttöön liittyvät ja jotka eivät siis liity pelkästään eläinsuojeluun, vaan myöskin ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Kasvava määrä ihmisiä etsii vaihtoehtoja eläinperäisille ruuille. Jos haluamme turvata suomalaisen maataloustuotannon ja ruuantuotannon, maatalouselinkeinon tulevaisuudessakin, pitää aktivoitua vaihtoehtojen, kasvipohjaisten vaihtoehtojen, kehittämisessä eläintuotteille.

Edustaja Pitko mainitsi puheenvuorossaan, että hänen sydäntään särkee, kun vasikka erotetaan äidistään liian varhain. Kenenpä sydäntä se ei särkisi, mutta minun täytyy sanoa, että minun sydäntäni särkee myös, kun kauramaidon brändäävät globaalisti menestystuotteeksi ruotsalaiset eivätkä suomalaiset. Kasvipohjaisten innovaatioiden kehittäminen ja tuotteistaminen ovat avain suomalaisen ruuantuotannon tulevaan menestykseen — ei se, että annetaan julmille käytännöille kohtuuttoman pitkät siirtymäajat.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Strand.

20.50 Joakim Strand r: Ärade talman! Tämä edustaja Hassin lopetus oli aivan erinomainen. Itsekin toivoisin, että Suomi voisi olla edelläkävijä näissä uusissa tuotteissa ja niitten kaupallistamisessa, ja viennin näkökulmasta.

Vi diskuterar alltså här nu en ny lag om djurens välfärd som innebär att den nuvarande djurskyddslagen upphävs. En ledstjärna i det här är att tillfredsställa varje djurarts arttypiska beteende, och det föreslås också att respekt för djur fogas till lagens syften och allmänna principer. Här finns mycket gott, och mycket gott har också sagts. Jag skulle lite kompa ledamot Ollikainen, och också minister Kurvinen hade en ganska bra taltur här, i att man på det sättet ändå måste vara realist — och här uttrycker också jag mitt stöd för pälsnäringen — att om vi inte har det i Finland, där man ändå tar hand om djuren, om cirkulärekonomi och om mycket annat, så är det garanterat inte bättre för djuren på något annat håll, i Asien.

Elikkä viittasin tässä edustaja Ollikaisen puheenvuoroon, ja mielestäni myös ministeri Kurvinen puhui hyvin tästä, ehkä, nimbyilystä, kuten hän sen sanoi. Elikkä sen verran täy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

tyy olla myös realistinen, että ymmärtää, missä erilaisia asioita harjoitetaan, ellei Suomessa. Så att... Jag avslutar där.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hopsu, poissa. — Edustaja Sjöblom.

20.51 Ruut Sjöblom kok: Arvoisa puhemies! Pitäisi olla itsestään selvää, että eläimillä tulisi olla mahdollisuus liikkua ja toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistä. Lisäksi pitäisi olla itsestään selvää, että eläinten pitopaikoissa tulisi aina olla vettä saatavilla. Tässä lakiesityksessä uudeksi eläinten hyvinvointilaiksi on parannuksia nykytilaan ja eläinten hyvinvointiin. Osa on pieniä askelia, kuten esimerkiksi jatkossa eläimen liikkumista ei saa rajoittaa niin, että eläimellä ei ole mahdollisuutta kääntyä ympäri. Tämä on hyvin pieni askel, mutta tietysti parempi kuin ei mitään.

Kannan kuitenkin suurta huolta tuotantoeläinten hyvinvoinnista. Kuten Eläinlääkäriliitto lausunnossaan toteaa, siirtymän eläinsuojelusta eläinten hyvinvointiin tulisi näkyä selkeämmin, ja tämä koskee erityisesti tuotantoeläimiin kohdistuvia asioita. Toki on selvää, että tuotantoeläimiin liittyy paljon taloudellisia ulottuvuuksia, ja on ymmärrettävää, että myös se puoli pitää ottaa huomioon lakia säädettäessä, mutta sen ei pitäisi mennä eläinten hyvinvoinnin edelle. Esimerkiksi eläinten liikkumista voimakkaasti rajoittavista ratkaisuista tulisi oikeasti luopua mahdollisimman pian.

Eläinlääkäriliitto on nostanut esiin myös kipua aiheuttavien toimenpiteiden tekemisen ja tähän liittyen myös esimerkiksi kilpailueläinlääkäreiden mahdollisuudet huolehtia eläinten hyvinvoinnista. Toivonkin syvästi, että tulevaisuudessa lainsäädännössä nämä tullaan erityisesti ottamaan huomioon.

Jotta kuluttajilla olisi paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omiin valintoihin, harkitsemisen arvoinen asia olisi eläinten hyvinvointimerkintä eläinperäisiin tuotteisiin.

Joka tapauksessa tässä lakiesityksessä on paljon hyviä ja kannatettavia asioita. Mainitakoon vielä esimerkiksi, että tässä puututaan koiranpentujen ja kissanpentujen pentutehtailuun, ja se on erittäin tervetullutta. Pentutehtailussa eläinten tarpeita laiminlyödään, ja pentuja teetetään pennun tai emon hyvinvoinnista välittämättä. On tärkeää, että tähän nyt puututaan lainsäädännön keinoin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Holopainen, Hanna.

20.54 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Olemme täällä keskustelemassa eläinten hyvinvoinnista. Nykyisin voimassa oleva eläinsuojelulaki on peräisin vuodelta 1996, ja sen päivittämistä on odotettu pitkään. Maailma on muuttunut 1990-luvun jälkeen paljon, ja tieteellinen tutkimus eläinten lajityypillisistä tarpeista on mennyt äärimmäisen paljon eteenpäin. Myös yhteiskuntamme suhtautuminen ja asenteet eläimiä kohtaan ovat muuttuneet radikaalisti.

Tätä lakiesitystä onkin odotettu jo useiden hallituskausien ajan. Odotukset ovat olleet korkealla, ja laajasti on toivottu, että tämä pitkä prosessi tuottaisi maahamme erityisen edistyksellisen lainsäädännön, mutta valitettavasti nämä odotukset eivät oikein ole nyt täyttyneet. Tämä eläinten hyvinvointilaki on toki askel parempaan suuntaan, mutta monelta osin se on jo valmistuessaan jäänyt jälkeen eurooppalaisesta kehityksestä erityisesti tuotantoeläinten hyvinvoinnin osalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Surullisinta on, että tämä laki ei edelleenkään tuo käytännössä juurikaan helpotusta turkiseläimille. Nyt olisi ollut oikea hetki kuunnella suomalaisten enemmistön ääntä ja tehdä päätös turkistarhauksen lopettamisesta siirtymäajalla. Taloustutkimuksen kyselyn mukaan yli 70 prosenttia suomalaisista vastustaa nykyisenkaltaista turkistarhausta. Yhä useampi EU-maa onkin jo todennut, että turkistarhaus on eettisesti kestäväntöntä. Eläinten hyvinvoinnin asiantuntijat ovat yksimielisiä siitä, että nykytuotoksessa turkistarhauksessa ja turkistarhoilla käytetyissä muun muassa verkkopohjaisissa häkeissä ei voida järjestää eläinten hyvinvoinnille välttämättömien tarpeiden toteuttamista. Koska turkisala itse on toistuvasti vastustanut merkittäviä parannuksia turkiseläinten olosuhteisiin, ei oikeastaan voida päätyä muuhun kuin sellaiseen johtopäätökseen, että turkistarhauksesta tulee kokonaan luopua, koska eläinten hyvinvointi ei turkistarhoilla toteudu. Jo kolmessatoista Euroopan maassa turkistarhaus on kiellettyä, ja toivottavasti se jää tulevaisuudessa historiaan myös Suomessa, vaikka nyt tässä lakiuudistuksessa ei löytynyt vielä tahtoa sen toteuttamiseksi.

Tässä laissa on kuitenkin myös kauan odotettuja parannuksia, joten on tärkeää saattaa laki voimaan tämän pitkän odottelun päätteeksi, vaikka ymmärrettävästi monet eläinten ystävät ovatkin myös pettyneitä siihen, että nimenomaan turkistarhausasia ja turkiseläinten hyvinvoinnin edistäminen eivät tässä etene. Merkittävät uudet parannukset liittyvät erityisesti lemmikkieläinten hyvinvoinnin lisäämiseen. Täällä onkin monissa puheenvuoroissa nostettu esiin muun muassa koirien ja kissojen pentutehtailun rajoittaminen, ja täällä aiemmin on käyty paljon keskustelua kissakriisistä — siitä, että meillä on Suomessa paljon hylättyjä kissoja, joitten osalta sitten nyt pyritään vahvistamaan sitä, että kissojen luontoon hylkääminen ei enää olisi jatkossa mahdollista.

Tässä lakiuudistuksessa tulee myös merkittäviä uusia parannuksia siltä osin, että esimerkiksi parsinavettojen ja porsitushäkkien osalta toteutuu rakentamiskielto. Myöskin porsaiden kivuliaasta kirurgisesta kastroitiosta tullaan luopumaan, ja sitten monien siirtymäaikojen lyhentäminen myöskin tässä toteutuu.

Merkille pantavaa on, että kaikki nämä uudistukset ovat vaatineet suuren työn ja hyvin vaativia neuvotteluita. On ehkä hämmästyttävääkin huomata, kuinka paljon neuvotteluvuorot eläintuotteiden edustajat ovat käyttäneet eläinten hyvinvointia parantavien toimien jarruttamiseen. Luulisi, että suomalainen eläintuotanto pikemminkin kilvoittelisi eettisen eläintenpidon toteuttamisesta ja pyrkisi rakentamaan eettisestä eläintenpidosta kilpailuvaltin ja myyntivaltin suomalaisille eläintuotteille. Toivoisinkin, että jatkossa tällainen suuntaus vahvistuisi ja myöskin kuluttajien koko ajan kasvavat odotukset eläinten paremmalle kohtelulle näkyisivät myös eläintuottajien omissa tavoitteissa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kemppi.

20.58 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa herra puhemies! Ministerille iso kiitos kovasta työstä tämän lain valmiiksi saattamiseksi ja tänne meille eduskuntaan tuomiseksi.

Kävin eilen tilavierailulla Orimattilassa. Siellä lehmät tulivat kainaloon asti, ja ajattelin, että se kertoo paitsi siitä, että lehmiä pidetään hyvin, niiden kanssa myös vietetään aikaa. Kaiken tämän tietenkä mahdollisti se, että tilanpitäjä tuntui voivan hyvin ja oli varsin motivoitunut ja innostunut omasta työstään.

Tämä lakiesitys on mielestäni hyvä ja tasapainoinen — niin kuin ministerikin sitä aikaisemmin korosti — eläinten hyvinvointiin liittyvä lakikokonaisuus. Kiristykset tämän lain

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

osalta liittyvät pitkälle lemmikkien pitämiseen ja kasvatustyöhön, ja tuotantoeläinten kohdalla on pyritty huomioimaan kokonaisuus laajemmin.

Ajattelen, että on tärkeää, että nykyisiä parsinavetoita ei kielletä tässä varsin vaikeassa maatalouden tilanteessa. Näiden parsinavetoiden investointeja ei tulla rahoittamaan lisää, mutta nykyisiä navetoita ei kuitenkaan kielletä. Myös porsitushäkkien kohdalla on tilanne se, että nykyisiä porsitushäkkejä pystyy hyödyntämään, mutta uusia ei enää rakenneta.

Toisaalta eläinten hyvinvointiin kiinnitetään paljon enemmän huomiota. Possujen kivunlievitys on hyvä uudistus. Hyvää on myös se, että korona-aikanakin roihahtanut pentutehtailu laitetaan tässä laissa kuntoon ja kuriin. Eläinten lopetus viihdetarkoituksessa myös kielletään. Pidän sitä tärkeänä.

Ajattelen, että on myös hyvä, että eläinlääkärille tulee velvoite ilmoittaa koirilla ja kissoilla diagnosoimistaan jalostuskäyttöä rajoittavista vioista ja sairauksista. Meikin olemme Suomessa paljon keskustelleet kasvatustyöstä, erityisesti lemmikkien kasvatustyöstä, ja eläinlääkäreillä on tietenkin aitiopaikka diagnosoida näitä haasteita.

Mielestäni tämä on kaiken kaikkiaan tasapainoinen kokonaisuus. Eläinten hyvinvoinnin kannalta hallituksen tärkeä tehtävä on myös ratkaista tätä maatalouden kustannuskriisiä. Niin kuin aloitin alussa, eläinten hyvinvoinnissa on kyse tietenkin myös lainsäädännöstä mutta ennen kaikkea siitä, että tilalliset jaksavat ja heillä on voimavaroja. Ministeri Antti Kurvinen on viime viikolla laittanut lausunnolle porukalla vaatimamme elintarvikemarkkinalain korjaussarjan. Ajattelen, että tämä laki edistää eläinten hyvinvointia, mutta tulevat lait tukevat tavoitetta parantamalla myös maatalouden kannattavuutta, ja molemmilla on väliä tässä kohtaa. Työtä tulee jatkaa, mutta kaiken kaikkiaan kannatan tätä kokonaisuutta.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiviranta.

21.01 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Ehdotettu laki, jota on valmisteltu jo vuodesta 2010 lähtien, päivittää eläinten hyvinvointia koskevan sääntelyn vastaamaan yhteiskunnan muuttuneita käsityksiä. Laki on merkittävä parannus niin tuotantoeläinten kuin lemmikki- ja pieneläinten suojeluun ja hyvinvointiin. Vastaavanlaiset eläinsuojelulain kokonaisuudistukset on toteutettu muissa Pohjoismaissa viime vuosien aikana. Nyt ehdotettu laki vastaa monilta osin näitä pohjoismaisia lakeja. Kansalliset tarpeet on kuitenkin huomioitu.

Arvoisa puhemies! Ehdotetun lain myötä kaikkien tuotantosuuntien toimintaedellytykset säilyvät. Myös turkistarhaus saa jatkua. Esitetyt eläintenpito- ja hoitotapoihin liittyvät kiellot ja rajoitukset toteutetaan pitkällä siirtymäajoilla, neljän, jopa 12 vuoden siirtymäajoilla. Tuottajien huolena on tietenkin lain vaikutus tuotantokustannuksiin. Lisääntyvät kustannukset tulee korvata hyvinvointikorvausten kautta. Pitkät siirtymäajat antavat tähän hyvät mahdollisuudet.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Sankelo.

21.03 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä on todettu, tätä eläinsuojelulain uudistusta on valmisteltu pitkään, ja on hyvä, että tämä nyt saadaan maaliin. Minusta myös Euroopan unionin tasolla tämä laki kestää kyllä hyvin vertailun. Lain nojallahan annetaan vielä muutamia asetuksia, ne tulevat sitten myöhemmin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Kaiken kaikkiaan on todettava, että eläimistä on pidettävä huolta, mutta niin on pidettävä ihmisistäkin ja heidän toimeentulostaan. Eläinten hyvinvointi on kaikissa olosuhteissa myös suomalaisen talonpojan etu. Se on ikään kuin henkivakuutus.

Tässä keskustelussa on sivuttu useaan otteeseen turkisalaa ja turkiseläimiä. Itse olin eduskunnassa 2011—2015, jolloin käsiteltiin kansalaisaloitetta turkisan kieltämiseksi. Silloinhan eduskunta tämän asian arvioi ja antoi selkeän tuen turkiseläinkeinolle. Siis näin tapahtui vuonna 2014. Tuolloin olin maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsenenä, ja me kävimme hyvin perusteellisesti tämän elinkeinon asiat läpi. Yhteenvetona voisin todeta, että se arvio oli silloin sen kaltainen, että eläinten hyvinvointia on kehitettävä, mutta kieltö johtaisi siihen, että turkistuotanto siirtyisi sellaisiin maihin, joidenka olosuhteista eläinten kannalta meillä ei ole mitään tietoa. Yksi asia oli esimerkiksi tämmöiset maapohjahäkit, joista sinänsä voisi ajatella, että niistä voisi olla jotain etuakin, mutta aika selkeän selvityksen ja keskustelun jälkeen ymmärsimme, että itse asiassa eläinten terveyden kannalta ne eivät ole paras mahdollinen vaihtoehto.

Kaiken kaikkiaan, arvoisa puhemies, haluan myös todeta — itse tulen Kauhavalta ja Etelä-Pohjanmaalta — että turkisalalla on edelleen alueellisesti ja myös valtakunnallisesti merkitystä. Turkisalahan on ollut koronan kourissa, niin kuin moni muukin elinkeino, ja kun elinkeino on sen kaltainen, että huutokauppatoiminnan pitäisi Vantaalla toimia ja sinne pitäisi myyjien päästä tutustumaan tuotteisiin, niin se ei ole onnistunut, mutta siitä huolimatta elinkeino on edelleen pohjalaismaakunnille hyvin tärkeä. Joka tapauksessa kaikissa olosuhteissa eläimistä pitää pitää huoli, mutta niin myös yrittäjistä, heidän perheistään ja lapsistaan on pidettävä huolta, ja sen takia on tärkeää, että vastuullisesti mennään eteenpäin ja annamme turkisalalle mahdollisuuden toimia vastuullisesti jatkossakin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

21.06 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä esitys laiksi eläinten hyvinvoinnista ja siihen liittyviksi laeiksi. Olen saanut tästä laista viestiä, ja semmoinen henki tuntuu olevan, että nyt on hyvä, että se saadaan vietyä maaliin ja loppuun sillä tavalla, että semmoinen turha kohkaaminen loppuu tämän asian ympärillä.

On sillä tavalla, että eläimet voidaan oikeastansa jakaa kahteen pääryhmään — tuotantoeläimet ja lemmikkieläimet — ja molemmista varmasti kaikki ovat huolissaan. Lemmikkieläimet varsinkin ovat kokeneet hyvin raakaakin kohtelua eri ihmisten keskuudessa ja eri puolilla Suomea, ja varmaan näihin ongelmiin suhtaudutaan eri tavalla myöskin eläinlääkärien keskuudessa, erityisesti tuotantoeläinten kohdalla. Haluan pikkusen ruotia tätä.

Elikkä siellä on nyt tulossa porsitushäkkeihin muutoksia ja parsinavettoihin muutoksia, eli parsinavettoja nyt ei enää tästä lähtien ymmärtääkseni rakenneta — niitä ei ehkä muuttenkaan enää rakennettaisi. Näissä sikatilojen häkkiratkaisuissa kuitenkin pitää huomioida myöskin se, ovatko ne aina työntekijöille turvallisia, ovatko ne ratkaisut lopulta sitten eläimille hyviä ja työntekijöille hyviä.

Turkistarhaus jatkuu edelleen, ja se on hyvä asia. Se on Suomessa merkittävä tulonlähde ja työllistäjä, ja uskon, että kun Tanska ja Hollanti ovat nyt lopettaneet turkistarhauksen, niin tämä on yhä tärkeämpi meidän yhteiskunnalle verojenkin maksajana.

Eläinten hyvinvoinnin paras takuu on hyvinvoiva maidon- tai lihantuottaja, ja niistä meidän pitää nyt pitää huolta erittäin paljon. Viime vuosien heikko kannattavuus on ollut semmoinen asia, joka on saattanut vaikuttaa eläintenkasvattajien ja maidontuottajienkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

jaksamiseen siellä tilalla, ja jollakin lailla toivoisin, että olisi selkeästi semmoinen järjestelmä, että jos eläinlääkäri havaitsee puutteita tämmöisessä, niin hän voisi soittaa vaikka alueen lomatoimistoon ja todeta sinne, että nyt teiltä pitäisi kipin kapin lähteä sinne lomitaja, joka avustaisi heitä siellä työssään ja helpottaisi heidän työssäjaksamistaan, ja ohjata sitten sinne Välitä viljelijästä -avun piiriin näitä väsyneitä lihan- tai maidontuottajia.

Se, mikä tässä on mielestäni ehkä ongelmallisinta, on, että vaikka laki saataisiin kuinka hyväksi ja se olisi hyvä, niin silti on tullut esiin Suomessa tapauksia, että eläintilallisen arvioidaan pitävän huonosti eläimiään — todetaan, että ne ovat likaisia, tai todetaan, että ne ovat janoisia tai että niitten karva on vääränmallinen, ja koetaan, että se on jollakin lailla ongelma — vaikka kaikki lähipiirissä toteavat, että tässä ei ole mitään ongelmaa. Jonkinlainen yhdenvertainen kohtelu läpi Suomen näissä eläinsuojelutapauksissa pitäisi olla, niin että tämmöinen lain tulkinta ja harkinta olisi mahdollisimman minimaalista.

Arvoisa puhemies! Meillä on hyvin paljon semmoisia — tai ei nyt paljon mutta jonkin verran — esimerkkejä, että valvontaeläinlääkäri on päättänyt jossakin, että nyt täällä on karjaa kohdeltu huonosti ja se pitää hävittää, ja kuitenkin sitten kun sitä karjaa ruvetaan hävittämään, yllättäen todetaankin, että ihmiset ovat kiinnostuneita ostamaan niitä lehmä ja lihatalot ottavat ne nautoina vastaan ja maksavat niistä lihan. Eihän kukaan osta huonosti hoidettua lehmää, eikä Atria tai mikään muukaan lihatalo ota vastaan semmoisia eläimiä, jotka on jollakin lailla näännytetty.

Nyt kun laki uudistuu, tämä on semmoinen asia, mihin erityisesti pitäisi saada koulutusta eläinlääkäreille ja valvontaeläinlääkäreille, niin että tämä kohtelu on yhdenvertaista. Olen käynyt tutustumassa sellaisella maatilalla, josta on hävitetty valvontaeläinlääkärin päätöksellä eläimet, ja se tuntuu aika jyrkältä, jos tämmöisellä tilalla, missä minä en havainnut mitään puutteita enkä mitään ongelmia — se on tuotantotila, eivätkä ne ole mitään lemmikkejä — eläimet hävitetään ja tilalle jää 300 000 euroa velkaa. Miten te arvioitte, mikä on lopputulos, kuka sen lopullisen taakan sieltä maksaa? Se kaatuu jollakin tavalla veronmaksajille, jos elinkelpoiselta tilalta viedään pois se tuotantoeläin, jolla lainaa lyhennetään.

Toivon, että yhdenvertaiseen kohteluun ja tasa-arvoiseen kohteluun läpi Suomen näissä eläinsuojelutapauksissa kiinnitetään huomiota uudenkin lain aikana. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Holopainen, Hanna.

21.13 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Haluaisin vielä nostaa valiokuntakäsittelyyn evästykseksi yhden asian.

Olen tässä vieraillut Kangasniemellä, jossa on itse asiassa Suomen ensimmäiset vesipuhvelit. Kangasniemellä näillä maatalousyrittäjillä nämä vesipuhvelit ovat ensisijaisesti siksi, että vesipuhveli on erinomainen eläin kosteikkoluonnon monimuotoisuuden lisääjäksi, mutta koska Suomen lainsäädäntö kohtelee vesipuhvelia eri tavalla kuin mikään muu maa EU:ssa, niin Suomessa vesipuhvelia ei tällä hetkellä ole hyväksytty maidontuotantoon, mikä rajaa näiltä kangasniemeläisiltä maatalousyrittäjiltä, jotka erityisen vahvasti panostavat näitten vesipuhveleitten hyvinvointiin, pois sen mahdollisuuden.

Keskusteltuani muun muassa tätä tilaa ja näitä eläimiä hyvin tuntevien eläinlääkäreitten kanssa olin vakuuttunut siitä, että tässä tapauksessa nimenomaan olisi järkevää ja tärkeää — kun meidän järjestelmä selvästikään ei tunnista sitä eikä palkitse semmoista yrittäjyyttä, jossa lähtökohtana on nimenomaan tämä eläinten eettinen kohtelu — tunnistaa tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

kohtaa tämä epäkohta ja puute, joka meidän lainsäädännössä on. Nämä kyseisen tilan vesipuhvelit ovat tulleet Ruotsista, jossa tämä laji on hyväksytty maidontuotantoon, ja siellä on mahdollista tämmöistä hyväkätteista puhvelimozzarellajuustoa tuottaa, joka nimenomaan on yksi osoitus siitä, että kun maatalousyrittäjyydessäkin nostetaan sitä kannattavuutta, saadaan tämmöisiä erikoistuneita tuotteita, niin se myöskin edesauttaa ja mahdollistaa paremmin tämmöistä pienimuotoista eläintenpitoa, missä sitten myöskin eettiset kysymykset voidaan paremmin ottaa huomioon.

Olen itse tehnyt kirjallisen kysymyksen tästä aiheesta aikaisemmin, ja siinä yhteydessä nimenomaan nostettiin esiin, että nyt kun tätä eläinsuojelulakia uudistetaan, niin tässä yhteydessä olisi ehkä mahdollista tätäkin epäkohtaa korjata ja mahdollistaa näille kangasniemäläisille maatalousyrittäjille sitten se, että tosiaan heidän eläimiään voitaisiin tähän maidontuotantoon käyttää, ja sitten ehkä saisimme tämmöistä kotimaista buffalomozzarellaa jatkossa. Toivoisin, että valiokunnassa tämä asia voitaisiin käsitellä ja sitä penkoa. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.